

derfor ogsaa nu maa fastholde, saaledes at der efter min Mening ikke, uden at man gør Sagen megen Skade, kan blive Tale om væsentlige Ændringer i det foreliggende Program. Vi har fra første Færd været enige om, at der skulde være en større Havn i Thisted Amt og en mindre Havn ved Hirtshals, og jeg tror, at vi staar os ved at afstaa fra at indføre væsentlige Ændringer i Programmet. Det Hensyn, som det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds nævnedes, til Muligheden af at anlægge et Dampfærgeleje ved Hirtshals vilde jeg navnlig meget nødig se bragt ind i denne Forhandling, idet jeg er bange for, at den saa kunde blive særdeles langvarig. Fra andre Sider i dette Ting vilde man med stor Energi kræve dette Spørgsmaal løst saaledes, at hvis vi skal have en Dampfærgeforbindelse med vort nordlige Naboland, maa den udgaa fra Frederikshavn, og det forekommer mig, at der vilde være mange Grunde til at støtte denne Betragtning, som jeg i alt Fald for mit Vedkommende slutter mig til ogsaa af den Grund, at jeg ikke vilde anse det for videre formaalstjenligt at tilvejebringe en egentlig Trafikhavn ved Hirtshals. Hvad Havnen ved Helshage kan udvikle sig til, tør jeg ikke have nogen endelig Mening om, men den kunde jeg i alle Tilfælde have al mulig Sympati for. Derimod kan jeg ikke nære Sympati for den Tanke, naar man har en i alle Maader fortrinlig og kostbar Statshavn i Frederikshavn, da i ikke lang Afstand derfra at tilvejebringe Muligheden for en Konkurrence dermed. Jeg tror i det hele, at vi ikke har flere Kræfter at raade over, end at vi maa undgaa at splitte dem alt for meget. Alene af den Grund maa jeg meget anbefale, at Spørgsmaalet om Dampfærgeforbindelsen ikke bringes frem til nogen Afgørelse ved denne Lejlighed. Fordi vi vedtager at bygge den mindre Havn ved Hirtshals, har vi ikke dermed endeligt afgjort, at Færgelejet ikke kan komme til at ligge der. Men jeg mener altsaa ikke, at man bør indrette Hirtshals-Havnen med den Mulighed for Øje tillige der at anlægge et Dampfærgeleje.

Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds gjorde med Rette opmærksom paa, at i Modsætning til Forslaget om Tilvejebringelsen af de store Statsbaneanlæg giver dette Forslag ikke nogen Anvisning paa, hvor Pengene skal komme fra. Naar det ikke er Tilfældet, er Forudsætningen for Regeringens Vedkommende naturligvis den, at Pengene skulde kunne

rummes i passende Bevillinger paa de aarlige Finanslove, men det er ogsaa under Hensyn til den Tidsfrist for Udførelsen, som der efter min Opfattelse maa siges at have været en vis Enighed om. Fra de private Lovforslagsstilleres Side er det blevet hævdet med stor Styrke, at det at udrede ca. 1 Mill. om Aaret til Vestkysthavneanlægene var en Opgave, som Staten nok turde paatage sig. Jeg tror, at Kommissionens Program for en Del var anlagt med dette som Udgangspunkt, som vistnok heller ikke er uden Betydning med Hensyn til det finansielle Omfang af Havneanlægene, og selv om jeg maa give det ærede Medlem fra Frøstrup (Nørhøve) Ret i, at 15 Aar er en lang Tid, maa jeg dog sige til ham, at det er ikke en lang Tid for en Ting, som bliver til noget. Det var meget værre med den lange Tid, som er gaaet, og i hvilken den Sag ikke er blevet til noget. Jeg tror ogsaa, det paa dette Punkt vil være rigtigt, at man fra alle Sider begrænser Ønskerne og slutter sig til det, hvorom der en Gang er opnaaet en vis Enighed. Kommissionens hele Arbejdsprogram hviler paa det Udgangspunkt, at den store Havn vil tage 15 Aar og den mindre 5 Aar at bygge, og jeg vil være betænkelig ved at røre ved dette Grundlag.

Endelig er der fra flere Sider udtalt Sympati for den Tanke, som har fundet Udtryk i Lovforslaget, at man for at skaffe Staten nogen Dækning for de betydelige Udgifter gaar til Ekspropriation, ikke blot af de for Havneanlægene strengt nødvendige Arealer, men ogsaa udstrækker den til saadanne lidet bebyggede Arealer omkring og i Nærheden af Havnen, som det maatte være af Interesse for Staten at have Raadighed over, og jeg er enig med ærede Talere, som i den Anledning har fremført den Anskuelse, at den Ekspropriation burde man foretage straks i fuldt Omfang. Det vil altsaa ogsaa være mit Udgangspunkt for Lovforslagernes Gennemførelse. Det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen), der mente, at denne Tanke første Gang finder Udtryk i dette Lovforslag, skylder jeg dog at minde om, at et noget lignende Udtryk har denne Tanke faaet i sin Tid ved Anlægget af Rødby Havn, hvor der ogsaa for det offentlige Regning er lagt Beslag paa ganske betydelige Arealer, dels med det Formaal at sikre en hensigtsmæssig Bebyggelse og dels med det Formaal at indvinde Dækning for Havneanlægene til det offentlige.

Næst at takke for den Tilslutning, som saa godt som samtlige Talere har ydet